

U IME ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA ISPLATE UNAPRIJED

(Selem i selef su izrazi koji znače takvu kupoprodaju u kojoj se novac isplati unaprijed, a roba se kasnije primi. Neki kažu da ima neki mali dio razlike u značenju izraza "selem" i "selef", ali su oba izraza po značenju bliska. U prevodu će se oba ova izraza jednako prevoditi sa izrazom: isplata unaprijed. Po stanovištu malikita može se za tri dana dogoditi isplata unaprijed cijele svote ili njenog dijela. Po njima bi, prema tome, selem značio i neku vrstu akontacije. Selem su većina prvih učenjaka smatrala za halal - dozvoljenu radnju. Jedna je grupa smatrala ružnom radnjom - mekruh. Sve četiri mezheba - pravne škole smatraju je dozvoljenom radnjom.)

GLAVA

isplate unaprijed u poznatom mjerenju (tj. za robu koja se mjeri jednom poznatom mjerom kao sa'om, varićakom-varćakom, posudom određene zapremine, loncem od jednog kilograma i slično).

PRIČAO NAM JE Amr, sin Zurareta, izvijestio nas je Ismail, sin Ulejjeta, izvijestio nas je Ibnu Ebu Nedžih od Abdullaha, sina Kesira, od Ebul-Minhala, od Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Stigao (Došao) je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, Medini (u Medinu), a ljudi isplaćuju unaprijed u plod (tj. za plod) godinu i dvije godine. Ili je rekao: dvije godine, ili tri. Sumnjao je Ismail (kako mu je rekao prethodnik). Pa je rekao (Muhamed a.s.): "Ko je isplatio unaprijed u datule (za datule-hurme), pa neka isplati u poznato mjerenje i poznato vaganje."

("Eslefe" i "sellefe" ima još i značenje: pozajmiti novac. Ali pozajmiti novac za plod, znači kupiti plod tako da dadneš sada odmah novac, a plod ćeš dobiti kasnije, a to je, u stvari, kupoprodaja gdje se isplaćuje unaprijed, a nije zajam.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, izvijestio nas je Ismail od Ibnu Ebu Nedžiha za ovo (tj. za ovaj hadis pričajući ga tako da je u njemu spomenuo riječi) "u poznato mjerenje i poznato vaganje."

(Komentatori ovoga hadisa i njemu sličnih hadisa kažu da "ve-i" ovdje znači "ili", pa treba da se tekst shvati ovako: "... u poznato mjerenje ili poznato vaganje". Razlog za ovo tumačenje je to što riječ "kejlun" znači mjerenje posudom, a "veznun" znači mjerenje težine utezima, a jedna ista roba se ne mjeri na oba načina pri kupoprodaji.)

GLAVA

isplate unaprijed u poznato vaganje.

PRIČAO NAM JE Sadekate, izvijestio nas je Ibnu Ujejnete, izvijestio nas je Ibnu Ebu Nedžih od Abdullaha, sina Kesira, od Ebul-Minhala, od Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Stigao (tj. Došao) je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Medinu, a oni isplaćuju unaprijed za plod dvije godine i tri, pa je rekao: "Ko je isplatio (tj. Ko isplati) unaprijed u (tj. za jednu) stvar, pa u (tj. za) poznato mjerenje i poznato vaganje do poznatog roka.

(Stigao, došao je Vjerovijesnik a.s. u Medinu.... to se misli na hidžret-njegovo preseljenje iz Meke u Medinu.)

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao mi je Ibnu Ebu Nedžih i rekao je: "..... pa neka isplati unaprijed u poznato mjerenje do poznatog roka."

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Sufjan od Ibnu Ebu Nedžiha, od Abdullaha, sina Kesira, od Ebul-Minhala, rekao je: čuo sam Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da) govori:

Stigao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ... i rekao je: "..... u poznato mjerenje i poznato vaganje do poznatog roka."

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Ibnu Ebul-Mudžalida. - H - A pričao nam je Jahja, pričao nam je Veki' od Šubeta, od Muhameda, sina Ebul-Mudžalida.

PRIČAO NAM JE Hafs, sin Umera, pričao nam je Šubete, rekao je: izvijestio me Muhamed, ili Abdullah, sin Ebul-Mudžalida, rekao je:

Protivio se (jedan drugome u mišljenju) Abdullah, sin Šedada sina Hada, i Ebu Burdete u isplati unaprijed (tj. u pitanju isplate unaprijed novca onome ko nema robe, ili sredstva za proizvodnju robe za koju mu se novac unaprijed isplaćuje), pa su poslali mene k Ibnu Ebu Evfa-u, bio zadovoljan Allah od njega, pa sam pitao njega (o tome) pa je rekao: Zaista mi plaćasmo unaprijed na vremenu (tj. u vremenu, za vrijeme) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i (u vrijeme) Ebu Bekra i Umera u pšenicu (za pšenicu), i ječam, i rozine (rezačije) i datule. I pitao sam Ibnu Ebza'-a, pa je rekao slično tome.

(Iz ovog hadisa i nekih sljedećih hadisa vidi se da u selem spada i kontrahiranje poljoprivrednih proizvoda.)

GLAVA

isplate unaprijed (novca) k (onome) ko (je takav da) nije kod njega korijen (tj. temelj, osnov, izvor za robu za koju dobiva unaprijed novac - a to znači nema robe, a ni sredstava za proizvodnju robe, kao na pr. nema stabala palmi, a prima unaprijed novac za datule, ili nije sijao, a prima novac unaprijed za pšenicu).

(U pogledu ove vrste isplate unaprijed mezhebi se ne slažu. Neke oblike ove vrste hanefiti smatraju zabranjenim, a neke dozvoljenim radnjama. Ovdje se to sve neće navoditi.)

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Abdul-Vahid, pričao nam je Šejbanija, pričao nam je Muhamed, sin Ebul-Mudžalida, rekao je: poslao me Abdullah, sin Šedada, i Ebu Burdete k Abdullahu, sinu Ebu Evfa-a, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, pa su rekla njih dvojica:

"Pitaj ga, da li su bili (običaja) drugovi Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, u vrijeme Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) isplaćuju unaprijed u pšenicu (tj. za pšenicu novac)." Rekao je Abdullah: "Isplaćivamo unaprijed Nabatejcima (ili: poljoprivrednicima) stanovnika Sirije u pšenicu, i ječam i maslinovo ulje u poznato mjerenje do poznatog roka." Rekao sam: "K (onome) ko (je bio takav da) je bio njegov korijen (tj. izvor te robe) kod njega (Tj. K onome ko je imao svoje te proizvode, svoj vlastiti izvor tih proizvoda)." Rekao je: "Ne pitasmo ih o tome."

(Tj. "Nismo ih pitali da li oni imaju svoje izvore tih proizvoda, tih dobara.")

Zatim su poslali njih dva mene k Abdurahmanu, sinu Ebza-a, pa sam pitao njega pa je rekao: "Bili su drugovi Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) isplaćuju unaprijed na (tj. u) vremenu Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a nismo pitali njih da li oni (imaju) uzoravanje (tj. oranicu njivu), ili ne (tj. ili nemaju)."

PRIČAO NAM JE Ishak, pričao nam je Halid, sin Abdullaha, od Šejbanije, od Muhameda, sina Ebul-Mudžalida za ovo i rekao: "... pa isplaćujemo unaprijed njima u pšenicu i ječam..." A rekao je Abdullah, sin Velida, od Sufjana, pričao nam je Šejbanija i rekao je: "..... i maslinovom ulju."

PRIČAO NAM JE Kutejbete, pričao nam je Džerir od Šejbanije i rekao je: "..... u pšenicu, i ječam i rozine (rezačije-sucho grožđe)."

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Šubete, izvjestio nas je Amr, rekao je: čuo sam Ebul-Bahterija Tajija (da) je rekao: pitao sam Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, o isplati unaprijed u palme (tj. za plod palmi). Rekao je (Ibnu Abas):

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prodaju (plodova) palmi do (da) se jede od njega (od ploda) i do (da) se vaga (mjeri). Pa je rekao (taj) čovjek: "A koja stvar će se vagati (kad je plod još na palmi)?" Rekao je (jedan, neki drugi) čovjek do njegove strane (tj. do njega, do Ibnu Abasa koji se nalazio): "Do (da) se čuva (plod da ga neko ne obere sa stabla)." A rekao je Muaz: Pričao nam je Šubete od Amra, rekao je Ebul-Bahterija: čuo sam Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da kaže): "Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu navedenom hadisu."

GLAVA

isplate unaprijed u palme.

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Amra, od Ebul-Bahterija, rekao je: pitao sam Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, o isplati unaprijed u palme, pa je rekao:

"Zabranila se prodaja palmi do (da) je dobar (plod za jedenje); i prodaja srebra odgađanjem za gotovo (tj. prodaja srebra za zlato ili drugi novac gdje jedna strana odgađa uručenja novca, a druga odmah daje, polaže gotov novac)." A pitao sam Ibnu Abasa o isplati unaprijed u palme pa je rekao: "Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prodaju palmi do (da) se jede od njega (od ploda), ili (je rekao da) jede od njega (od ploda njegov vlasnik i) do (da) se vaga (tj. mjeri, odmjeri približnom procjenom)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Gunder, pričao nam je Šubete od Amra, od Ebul-Bahterija, pitao sam Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, o isplati unaprijed u palme, pa je rekao:

"Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prodaju plodova do (da) bude (dok ne bude) dobar (plod za jelo); i zabranio je srebro za zlato odgađanjem za gotovo." I pitao sam Ibnu Abasa, pa je rekao: "Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, prodaju palmi do (da) jede, ili se jede i do (da) se vaga." (dakle: dok se ne bude mogao jesti i vagati.) Rekao sam: "A šta će se vagati?" Rekao je (jedan) čovjek (koji se nalazio) kod njega: "Do (da) se čuva."

GLAVA

jamca u isplati unaprijed.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Selama, pričao nam je Ja'la, pričao nam je Aameš od Ibrahima, od Esveda, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Kupio je sebi poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, hranu od (jednoga) Židova sa odgađanjem (plaćanja) i založio je njemu svoj oklop od željeza.

GLAVA

zaloga u isplati unaprijed.

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Mahbuba, pričao nam je Abdulvahid, pričao nam je Aameš, rekao je:

Opominjali smo se zajedno kod Ibrahima zaloga u isplati unaprijed, pa je rekao: pričao mi je Esved od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sebi kupio od Židova hranu do poznatog roka, i uzeo je sebi u zalog (Židov) od njega (Muhameda a.s.) oklop od željeza.

GLAVA

isplate unaprijed do poznatog roka.

I za njega je rekao (tj. I ovoga stava i mišljenja je bio) Ibnu Abas, i Ebu Seid, i Esved i Hasen. A rekao je Ibnu Umer: Nema štete (grijeha zbog isplate unaprijed) u opisanoj hrani za poznatu cijenu do poznatog roka (sve) dok ne bude to u usjev (koji je takav da) nije pokazala njegova dobrota (tj. sazrijevanje njegovo).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Sufjan od Ibnu Ebu Nedžiha, od Abdullaha, sina Kesira, od Ebul-Minhala, od Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Stigao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Medinu, a oni isplaćuju unaprijed u plodove dvije godine i tri, pa je rekao: "Isplaćujte unaprijed u plodove u poznato mjerjenje do poznatog roka." A rekao je Abdullah, sin Velida: pričao nam je Sufjan, pričao nam je Ibnu Ebu Nedžih i rekao je: "... u poznato mjerjenje i poznato vaganje."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Mukatila, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Sufjan od Sulejmana Šejbanija, od Muhameda, sina Ebu Mudžalida, rekao je: poslao me Ebu Burdete i Abdullah, sin Šedada, k Abdurahmanu, sinu Abza-a, i Abdullahu, sinu Ebu Evfa-a, pa sam pitao njih dvojicu o isplati unaprijed pa su rekla njih dva:

Pogađasmo (tj. Zdobivasmo) ratne plijenove (plenove) sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa dolazaše nama Nabatejci od Nabatejaca Sirije, pa isplaćivasmo unaprijed njima u pšenicu, i ječam, i rozine (rezaćije) do imenovanog roka. Rekao je: Rekao sam: "Da li je bio za njih (tj. Da li su imali oni) usjev, ili nije bio za njih usjev (tj. ili nisu oni imali usjev)?" Rekao je: "Ne pitasmo njih o tome."

GLAVA

isplate unaprijed do (vremena) da (se) oteli deva (možda je bolje reći: odevi deva).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, izvijestio nas je Džuvejrijete od Nafi'a, od Abdullaha (Umerova), bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Prodavaše oni međusobno životinju za klanje do začeca začeca (tj. do mladunčetova mladunčeta, zapravo: do mladunčeta od još nerođenog, neoteljenog ženskog mladunčeta), pa je zabranio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, njega (ovaj postupak). Protumačio je njega Nafi' (ovako): "..... do (vremena) da oteli (odevi) deva (ono) što je u njezinom stomaku."

(O ovom izrazu "habelul-habeleti" i o toj vrsti prodaje bilo je ranije obrazloženje koje se ovdje neće obnavljati, a zabranjeno je zbog nepoznatog roka i nesigurne vjerovatnoće.)